

ע"פ 63180/05/18 - ס ק נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליימ

05 יולי 2018

ע"פ 63180-05-18 ק נ' מדינת ישראל

בפני הרכב כב' השופטים:

י. גריל, שופט בכיר [אב"ד]

א. לוי, שופט

ש. שטמר, שופטת עמיתה

המערער:

ס ק

ע"י ב"כ עוה"ד יניב אביטן

מטעם הסנגוריה הציבורית

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

ע"י ב"כ עוה"ד דורית לוי-פרנק

פסק דין

א. המערער, יליד 1961, הגיש בפנינו ערעור על הכרעת הדין של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופטת רקפת סגל-מוהר) ב- ת"פ 20781-06-09 מיום 21.01.2018, ועל גזר הדין מיום 08.05.2018.

ב. בהכרעת הדין הורשע המערער בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, אשר גולל שורה של מקרים בהם תקף המערער את מי שהייתה אז רעייתו (להלן: "המתלוננת") ואת ילדיהם, וכן איים עליהם, ויוחסו לו עבירות של:

תקיפת קטין ע"י אחראי הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 368ב'(א) סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין");

תקיפה הגורמת חבלה ממשית כלפי בת זוג לפי סעיפים 380 + 382(ג) של חוק העונשין;

תקיפה סתם כלפי בת זוג לפי סעיפים 379 + 382(ב)(1) של חוק העונשין (ריבוי עבירות);

תקיפה סתם כלפי קטין בן משפחה ע"י אחראי לפי סעיפים 379 + 382(ב)(2) של חוק העונשין (ריבוי עבירות);

איומים לפי סעיף 192 של חוק העונשין (ריבוי עבירות);

תקיפה סתם לפי סעיף 379 של חוק העונשין (ריבוי עבירות).

הכרעת הדין לפיה הורשע המערער והמבוססת על קביעות עובדתיות וממצאים של מהימנות, היא מפורטת ומנומקת.

ג. את ערעורו הקצר הגיש המערער בגפו, ולפיכך הורינו על מינוי סנגור למערער מטעם הסנגוריה הציבורית.

הסנגור שהתמנה, עו"ד יניב אביטן, הגיש לעיונו עיקרי טיעון, הן באשר להכרעת הדין, והן באשר לגזר הדין.

בדיון שהתקיים בפנינו ביום 28.06.2018, ולאחר ששמענו את טיעוניהם המפורטים של ב"כ שני הצדדים, ושל המערער עצמו, קיבלו הסנגור והמערער את הצעתנו לפיה יחזור בו המערער מן הערעור על הכרעת הדין וימקד טענותיו בגזר הדין, תוך שאפשרנו לסנגור להתייחס בטיעונו בערעור בנוגע לגזר הדין גם למקצת מן הטיעונים שהעלה כנגד הכרעת הדין וזאת על-מנת שניתן יהיה כדבריו "להסתכל באיזושהי ראייה כוללת" (עמ' 6 לפרוט').

ד. מכאן נעבור אפוא לדון בגזר הדין מיום 08.05.2018.

בית משפט קמא הטיל על המערער 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, 4 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור עבירת איומים תוך שלוש שנים ממועד גזר הדין ו-8 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור עבירת אלימות בתוך שלוש שנים ממועד גזר הדין.

לטענת המערער גזר הדין מחמיר עמו יתר על המידה, ולא היה מקום להטיל עליו עונש מאסר, אף לא בעבודות שירות, הואיל ומדובר בעבירות שבוצעו ב-2011, 2004 ו-2009.

לדעת המערער, הטעם הגלום מאחורי ענישה זו הוא רכיב הגמול, שאין ליתן לו משקל בכורה, בוודאי שלא נוכח תיקון 113 של חוק העונשין.

ה. עוד נטען בעיקרי הטיעון, שהיה מקום לנכות מן המאסר בעבודות שירות, את תקופת החודש ומחצה שהמערער שבה היה במעצר, וכן להתחשב בתקופה הארוכה בה שהה במעצר בית באיזוק אלקטרוני.

בנוסף לחלוף הזמן הקיצוני, מצביע הסנגור גם על כך שבינתיים נפרדו המערער והמתלוננת ואין הם בקשר עוד. המערער פתח פרק חדש בחייו ונישא בשנית (בת זוגו הנוכחית הצטרפה אליו לדיון שהתקיים בפנינו) ובכל השנים הרבות שחלפו לא הסתבך בפלילים.

כמו-כן, ביקש המערער להתחשב במצבו הבריאותי.

ו. בטיעונו בעל-פה הוסיף הסנגור וציין, כי לגבי מקצת מן העבירות לא היה מקום להרשיע את המערער, משום שחלה התיישנות לגביהן, וכן שלא הובאו ראיות להוכחת אלימות לגבי שתיים מן הבנות. כך, למשל, ציין הסנגור שלגבי העבירה של תקיפה סתם הוכח רק אירוע אחד, מיום 14.06.2009, ולא היה מקום להרשעת המערער ב"ריבוי עבירות" בכל הנוגע לתקיפה סתם.

עוד חזר והדגיש הסנגור בטיעונו את חלוף הזמן יוצא הדופן, העדר הרשעות קודמות, והעדר הסתבכות בפלילים בכל השנים שחלפו מאז בוצעו העבירות עד היום.

לטענתו של הסנגור, האירועים נשוא כתב האישום נובעים מהתרחשויות שהיו קשורות בתא המשפחתי של המערער ויחסיו המאוד בעייתיים של המערער באותו תא משפחתי.

הסנגור ביקש להסתפק בענישה צופה פני עתיד.

כמו כן ביקש הסנגור לתקן את גזר הדין של בית משפט קמא כך שהמאסר המותנה ביחס לעבירות אלימות יחול רק לגבי אלימות הגורמת לחבלה של ממש. בנוסף ביקש הסנגור שלא יוטל מאסר מותנה לגבי איומים.

עד כאן תמצית טענותיו של הסנגור.

ז. שונה עמדת ב"כ המשיבה הטוענת, שגם אם נכון הוא שלגבי עבירה של תקיפה סתם לא היה מקום להרשיע את המערער ב"ריבוי עבירות", אלא בעבירה אחת בלבד, הרי עניין זה מתגמד נוכח המסכת המפורטת בכתב האישום והמסכת שנגולה בפני בית משפט קמא לגבי התנהגות המערער באלימות, בצורה כוחנית, ובאיומים לאורך שנים.

מוסיפה ב"כ המשיבה, שבית משפט קמא קבע מתחם ענישה שנע בין 18 חודשי מאסר ל-36 חודשי מאסר, וכן ציטט בית משפט קמא פסיקה מחמירה מאוד בנושא.

באשר להתנהלותו ארוכת השנים של הדין בעניינו של המערער בבית משפט קמא, טענה ב"כ המשיבה, שזו נובעת מהתנהגותו של המערער שביקש, בין היתר, שאחד השופטים שדן בעניינו, ועמד בפני פרישה לגמלאות, יפסול את עצמו על-מנת שלא יוכל לסיים את ההליכים, וכך אכן אירע. מכאן, שאת ההתנהלות ארוכת השנים יש לזקוף, לטענת ב"כ המשיבה, לחובת המערער עצמו.

מכל מקום, כך הסבירה ב"כ המשיבה, השנים הארוכות שחלפו הובאו בחשבון על ידי בית משפט קמא וזו הסיבה שלא הוגש ערעור המדינה על קולת העונש.

ח. עוד ציינה ב"כ המשיבה, שבית משפט קמא הביא בחשבון את תקופת שהייתו של המערער במעצר מאחורי סורג ובריח, כמו גם את תקופת היותו באיזוק אלקטרוני, ונוכח כל אלה סבורה ב"כ המשיבה שאין מקום להתערבותנו בגזר הדין.

עד כאן טענות ב"כ המשיבה.

ט. נקדים ונציין, שהעבירות בהן הורשע המערער חמורות הן, וזאת כאשר מסתכלים על מסכת העובדות בראיה כוללת (כטענת הסנגור בעמ' 6 לפרוט' ש' 27).

עצם העובדה שהיה מקום להרשיע את המערער רק בעבירה אחת של תקיפה סתם (כלפי בתו הבכורה שבמועד הגשת כתב האישום הייתה בגירה), ולא בריבוי עבירות של תקיפה סתם, אין בה כדי להמעיט מחומרת מעשיו.

הוא הדין באשר לעבירת האיומים, הגם שנכון הוא שהיה מקום להרשיע את המערער בעבירת איומים רק לגבי האירוע מיום 14.06.2009, הואיל והאיומים האחרים היו, כמצוין בכתב האישום, ב"מועדים מדויקים שאינם ידועים למאשימה".

כשיש ספק האם חלה התיישנות על אותם איומים, אם לאו, פועל הספק לזכותו של המערער. האיומים יוחסו למערער לגבי התקופה המתחילה בשנת 2001. כתב האישום הוגש ביום 28.06.2009. מכאן, שעבירת איומים, שהיא עבירת עוון, ככל שבוצעה למעלה מ-5 שנים בטרם הגשת כתב האישום- התיישנה, שכן ההתיישנות לגבי עבירת האיומים, שהיא עבירת עוון, היא בת חמש שנים.

י. איננו סבורים שיש להתעלם לחלוטין מהערותיו הנ"ל של הסנגור, אך אין בכך כדי לגמד את המסכת הקשה של אלימות המערער כלפי רעייתו וילדיו, כפי שנגולה בפני בית משפט קמא ואין בכוחן של טענות אלה כדי לגרוע באופן ממשי מן "הגרעין" הקשה העומד בבסיס עבירות האלימות בהן הורשע המערער.

יא. תמימי דעים אנו עם בית משפט קמא כי מידת הפגיעה מצד המערער בכל הערכים המוגנים על-פי

עבירות האלימות מצד המערער הן כלפי רעייתו, הן כלפי ילדיו, וכן בערכים המוגנים על-פי עבירת האיומים- גבוהה מאוד. חומרת מעשיו של המערער מחייבת הייתה ענישה חמורה שהייתה אמורה לבוא לידי ביטוי לא בחודשי מאסר בודדים, כי אם בשנות מאסר, בשים לב למתחם הענישה שקבע בית משפט והפסיקה אליה הפנה.

יחד עם זאת, הביא בית משפט קמא בחשבון, ובצדק רב, את חלוף הזמן החריג עד מאוד שאירע במקרה זה, כמפורט בפסקה 18 לגזר דינו של בית משפט קמא, הגם שלמערער חלק בלתי מבוטל בדחיות הלא מעטות שהיו בתיק ובכלל זה גם בקשות פסילה שהוגשו לבית המשפט העליון.

אך בנוסף, יש גם להביא בחשבון גם את פרישתו לגמלאות של אחד השופטים אשר דן בתיקו של המערער, כמו גם, מעברו של שופט נוסף אליו נותב התיק, למחוז אחר.

י"ב. הגם שהמערער לא נטל אחריות על מעשיו, ואף כיום איננו נוטל אחריות להם, הביא בית משפט קמא בחשבון, ובצדק, את העובדה שאין לחובת המערער (שהוא בן 57 כיום) הרשעות קודמות, וגם מאז בוצעו העבירות (שתחילתן עוד ב- 2001) ועד היום, לא הסתבך המערער בפלילים.

כן הביא בית משפט קמא בחשבון את שהייתו של המערער במעצר מאחורי סורג ובריח, וכן את התקופה הלא מבוטלת בה שהה המערער באיזוק אלקטרוני.

על יסוד כל אלה הטיל בית משפט קמא על המערער את הענישה שכבר פרטנו לעיל.

י"ג. כאמור כבר לעיל, אין ספק שאלמלא חלוף הזמן החריג עד מאוד, והעובדה שההרשעה מיום 21.02.2018 מתייחסת לעבירות שבוצעו חלקן עוד ב- 2001, חלקן ב- 2004, וחלקן ב- 2009, היה מקום להטיל על המערער ענישה חמורה בהרבה מזו שהוטלה עליו על-פי גזר דינו של בית משפט קמא, דהיינו, באופן רגיל, אלמלא הנסיבות החריגות עד מאוד שהיו בהתנהלותו של תיק זה, היה מקום להטיל על המערער עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח לתקופה ארוכה.

י"ד. נוכח כל האמור לעיל, הרי בעיקרו של דבר, לא הייתה הצדקה להתערב בגזר הדין של בית משפט קמא, ואם החלטנו למרות זאת להתערב בגזר הדין, ולו במעט, הרי נובע הדבר מן הטעמים הבאים:

1. בית משפט קמא אמנם הביא בחשבון בנימוקיו את שהייתו של המערער במעצר מאחורי סורג ובריח: מיום 15.06.2009 עד יום 28.07.2009, לרבות היותו לאחר מכן במעצר בית באיזוק אלקטרוני למשך כשישה חודשים. אולם, הנוהג המקובל בפסיקה, הוא לנכות את תקופת המעצר שמאחורי סורג ובריח מעונש המאסר המוטל על נאשם. אמנם, ניכוי כזה איננו בגדר חובה, אך איננו סבורים שבענייננו היה מקום לחרוג מן הנוהג המקובל בפסיקה, וזאת בהיעדר טעמים שיהא בהם כדי להצדיק חריגה כזו.

2. יש מקום ליתן משקל מסוים (אך בוודאי שלא גבוה) לעובדה שכתב האישום ייחס למערער גם ריבוי עבירות של תקיפה סתם, בעוד שבפועל היה מקום לייחס למערער עבירה **אחת** של תקיפה סתם כלפי הבת הבכורה אשר ביום האירוע (14.06.2009) כבר הייתה בגירה (ילידת 12.05.91).

גם באשר לעבירת איומים היה מקום להרשיע את המערער בעבירה זו רק בגין האירוע מיום 14.06.2009, בעוד שלגבי שאר עבירות האיומים צוין בסעיף 2 של כתב האישום כי המערער עשה כן ב"מועדים מדויקים שאינם ידועים למאשימה". מכיוון שמדובר בעבירה מסוג עוון שתקופת ההתיישנות לגביה היא בת חמש שנים, הרי ככל שמדובר בעבירות שבוצעו עד 28.06.2004 (חמש שנים טרם הגשת כתב האישום) על הספק לפעול לטובת המערער.

ט"ו. כפי שכבר הדגשנו, אין האמור לעיל מגמד מן המסכת הקשה של אלימות מצד המערער כלפי רעייתו וילדיו, ואין האמור לעיל גורע (בוודאי לא באופן משמעותי) מן "הגרעין הקשה" העומד בבסיס עבירות האלימות החמורות בהן הורשע המערער, אך דומה שהיה מקום ליתן גם לכך משקל מסוים (מצומצם) במסגרת כלל השיקולים המובאים בחשבון לצורך גזר הדין.

ט"ז. על יסוד כלל האמור לעיל, אנו מקבלים חלקית בלבד את ערעורו של המערער על גזר הדין ומעמידים את תקופת מאסרו של המערער על 4 (ארבעה) חודשים שאותם ירצה בעבודות שירות, חלף התקופה שקבע בית משפט קמא.

י"ז. באשר לעונשי המאסר על תנאי שהטיל בית משפט קמא על המערער (4 חודשי מאסר על תנאי לגבי עבירת איומים ו-8 חודשי מאסר על תנאי לגבי עבירת אלימות) **לא** ראינו כל הצדקה להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא, וראוי בהחלט שהמערער יהא מודע היטב לכך שעונשי מאסר על תנאי בגין עבירות אלה תלויים ועומדים כנגדו.

י"ח. לפיכך, אנו מורים שהמערער ירצה את ארבעת חודשי המאסר על דרך עבודות שירות.

על המערער להתייצב **ביום 05.08.2018 שעה 08:00 בבוקר** ביחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז מרכז רמלה, לצורך קליטה והצבה.

מובהר למערער, שהוא התחייב בפני הממונה על עבודות שירות שמצבו הכלכלי לא יהווה עילה לבעיות, כגון התייצבות לריצוי עבודות שירות, כפי שהתחייב במעמד ריאיון ההתאמה לביצוע עבודות שירות.

כמו-כן, מוזהר המערער, כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלה יש בה כדי

להפסיק את עבודות השירות ולהביא לריצוי יתרת העונש במאסר בפועל.

ניתן היום, כ"ב תמוז תשע"ח, 05 יולי 2018, במעמד הנוכחים.

המזכירות תמציא את העתק פסק הדין לממונה על עבודות השירות.

ש' שטמר, שופטת
עמיתה

א' לוי, שופט

י' גריל, שופט בכיר
[אב"ד]